

På vei mot digital kompetanse

ITU Monitor 2005

Morten Søby ITU, UiO



ITUs satsingsområder 2005

- ITU skal være ledende innen forskningsfeltet som omhandler Digital kompetanse og digital dannelse
 - Kartleggings- og indikatorstudier: **ITU Monitor 2005**
- ITU skal utforske og dokumentere sammenhengen mellom digital kompetanse og læringskvalitet
- ITU skal være en nasjonal premissleverandør i forhold til utdanningspolitiske handlingsalternativer innen IKT og utdanning
 - **Digital skole hver dag**
- ITU skal bidra til økt kunnskap og dialog i det offentlige rom om bruk av IKT i utdanning





ITU Monitor 2005

På vei mot digital kompetanse i grunnopplæringen



Digital kultur for læring

Digital kompetanse er summen av enkle IKT-ferdigheter, som det å lese, skrive og regne, og **mer avanserte** ferdigheter som sikrer en **kreativ og kritisk bruk** av digitale verktøy og medier. IKT-ferdigheter omfatter det å ta i bruk programvare, søke, lokalisere, omforme og kontrollere informasjon fra ulike digitale kilder, mens den kritiske og kreative evnen også fordrer evnen til evaluering, kildekritikk, fortolkning og analyse av digitale sjangrer og medieformer. Totalt sett kan digital kompetanse dermed betraktes som en meget **sammensatt kompetanse**.

(St m “Kultur for læring” 2004:48)



ITU Monitor 2005

- Kvantitativ undersøkelse
- Gjennomføres hvert annet år (første gang 2003)
- Metode: postal undersøkelse
- Bygger på ITUs FoU 1997-2005

- Mål
 - kartlegge pedagogisk og faglig bruk av IKT i skolen
 - kartlegge status: elevers og læreres digitale kompetanse
 - hvor står norsk skole relatert til nasjonale målsettinger på dette området.

- Målgruppe:
 - elever, foresatte, lærere, rektorer og IKT-ansvarlige
 - 7. trinn, 9. trinn og VK1



ITU Monitor 2005

- Antall respondenter: 3.881 elever, 878 foresatte, 759 lærere, 217 rektorer, 179 IKT-ansvarlige
- Svarprosent 2005: 55% av skolene (254 av 461)
- Grunnlag: ITUs FoU 1997-2005
- Bygger på “Kartlegging og rapportering av utstyrs- og driftssituasjonsituasjonen i grunnskolen” (Utdanningsdirektoratet)













ITU Monitor 2005 - kontekst

- ***Digital kompetanse for alle*** er et langsiktig samfunnsprosjekt som krever en helhetlig forståelse av hvordan digitale verktøy skal bli en integrert del av skolens pedagogiske virksomhet
- Dette vil innebære omstillingsevne, strategisk planlegging og ressursmessige opptrappingsplaner – fra sentrale utdanningsmyndigheter, fra skoleeiere og fra skolen selv
- Spørsmålet er i hvilken grad norske skoler og norsk utdanning er rede til å ta et slikt sprang. ITU monitor rapporterer om **hvor langt vi har kommet i 2005**



ITU Monitor 2005 jfr 2003

- Nytt skille mellom grunnskole og vgs mht tid brukt ved PC til skolearbeid på skolen
- Bruken av IKT lite integrert i faglig arbeid
 - særlig i grunnskolen - tilbakegang 7. og 9. trinn
 - VK1 øker
- Lærere bruker IKT mest til forberedelse, etterarbeid og administrative oppgaver
 - lite i undervisning.
- Få digitale verktøy blir brukt på skolen,
 - Internett og tekstrelaterte tjenester mest utbredt.
- Elever på alle trinn bruker langt mer tid ved PC og flere tjenester hjemme enn på skolen.
- Elevene bruker mer avanserte digitale verktøy hjemme enn de gjør på skolen.
- Store forskjeller mellom elever på samme klassetrinn.



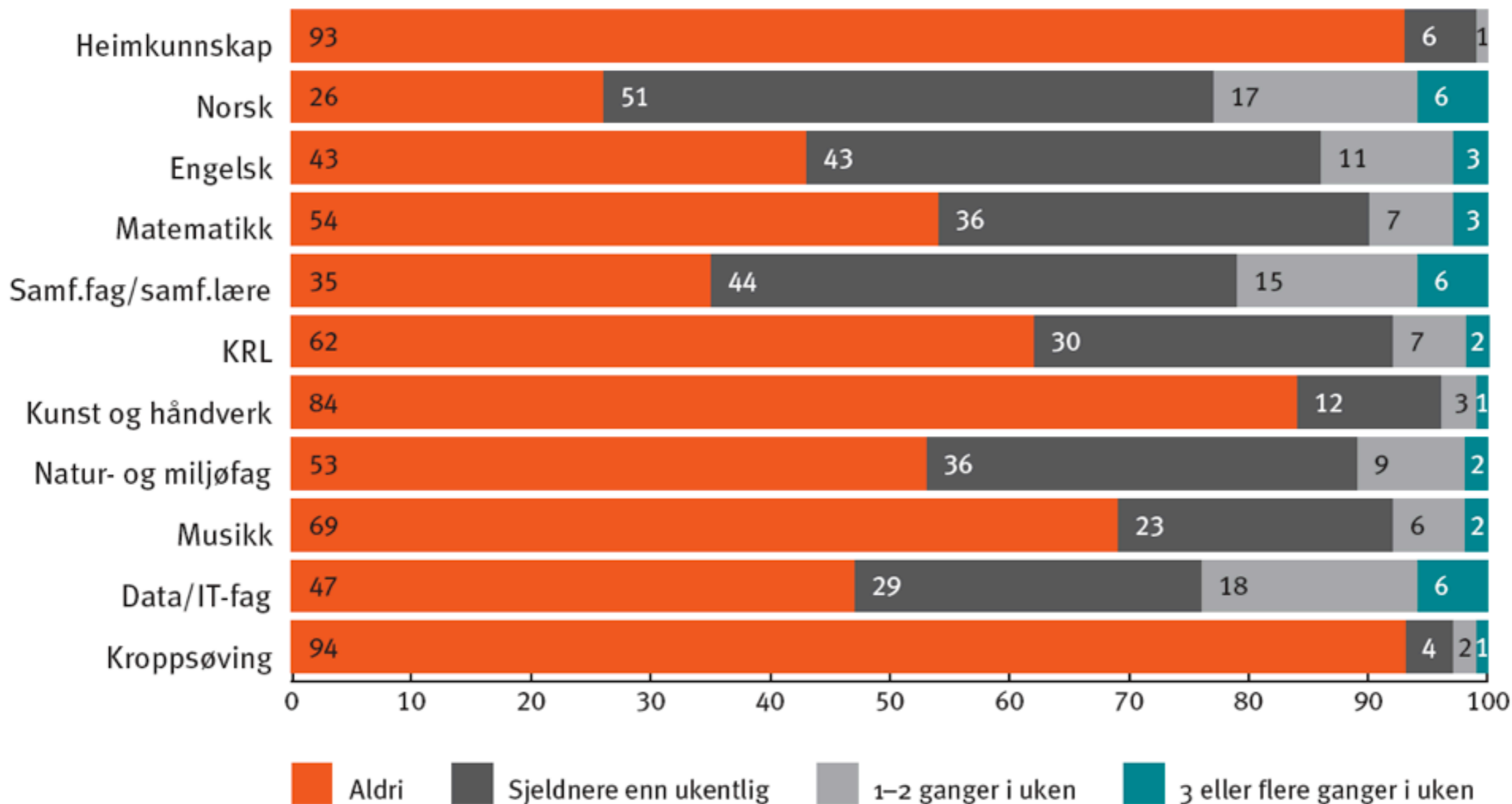
Hovedfunn ITU Monitor 2005

Elevers og læreres bruk av IKT til skolearbeid

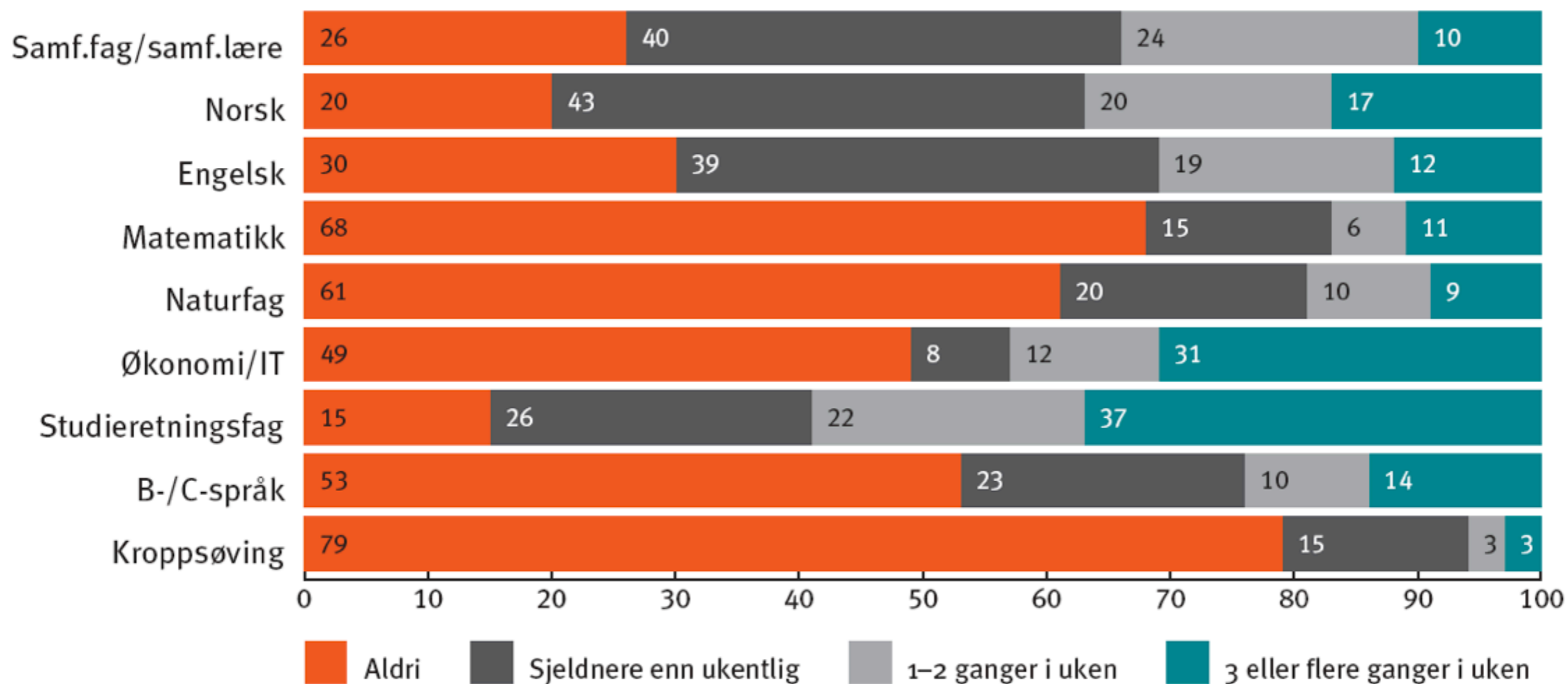


Bruk i fag, elever 7. og 9. trinn

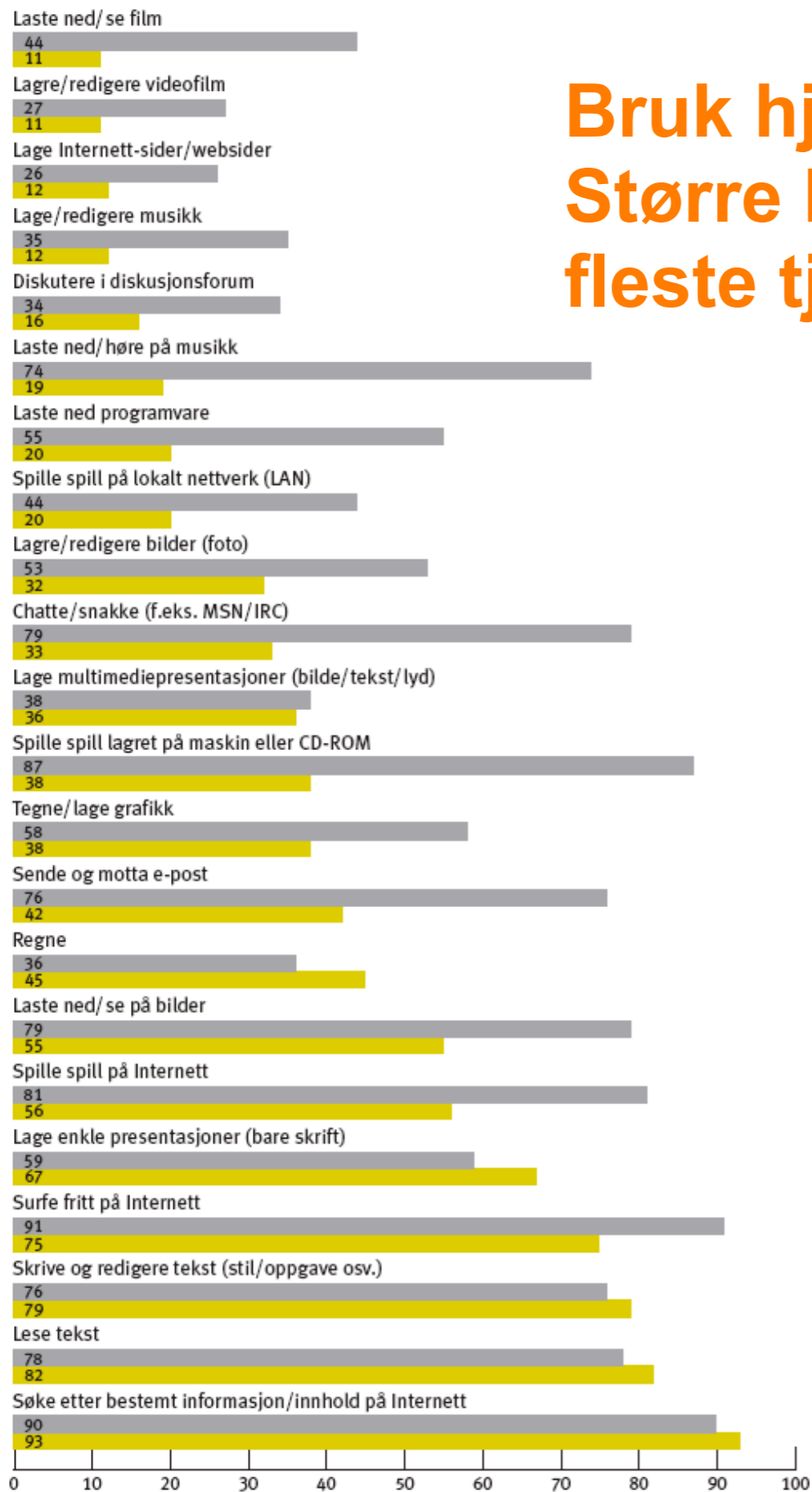
- svært få bruker IKT i fag ukentlig
- mest bruk i norsk, samfunnsfag, datafag og engelsk



Bruk av IKT i fag: Elever VK1

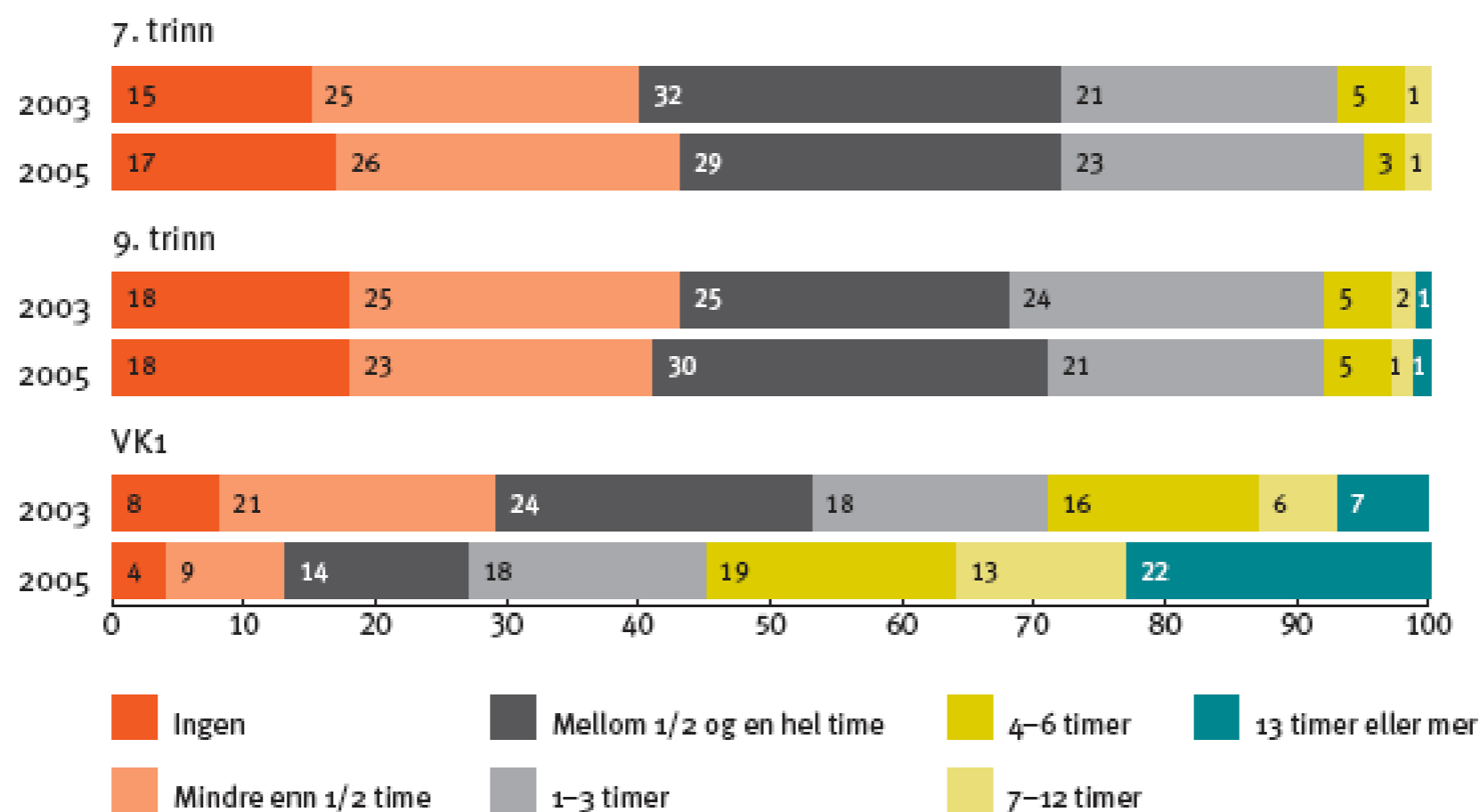


Bruk hjemme/skole: Større bruk hjemme enn på skolen av de fleste tjenester



2003-2005: Elevs TID ved datamaskin til skolearbeid på skolen

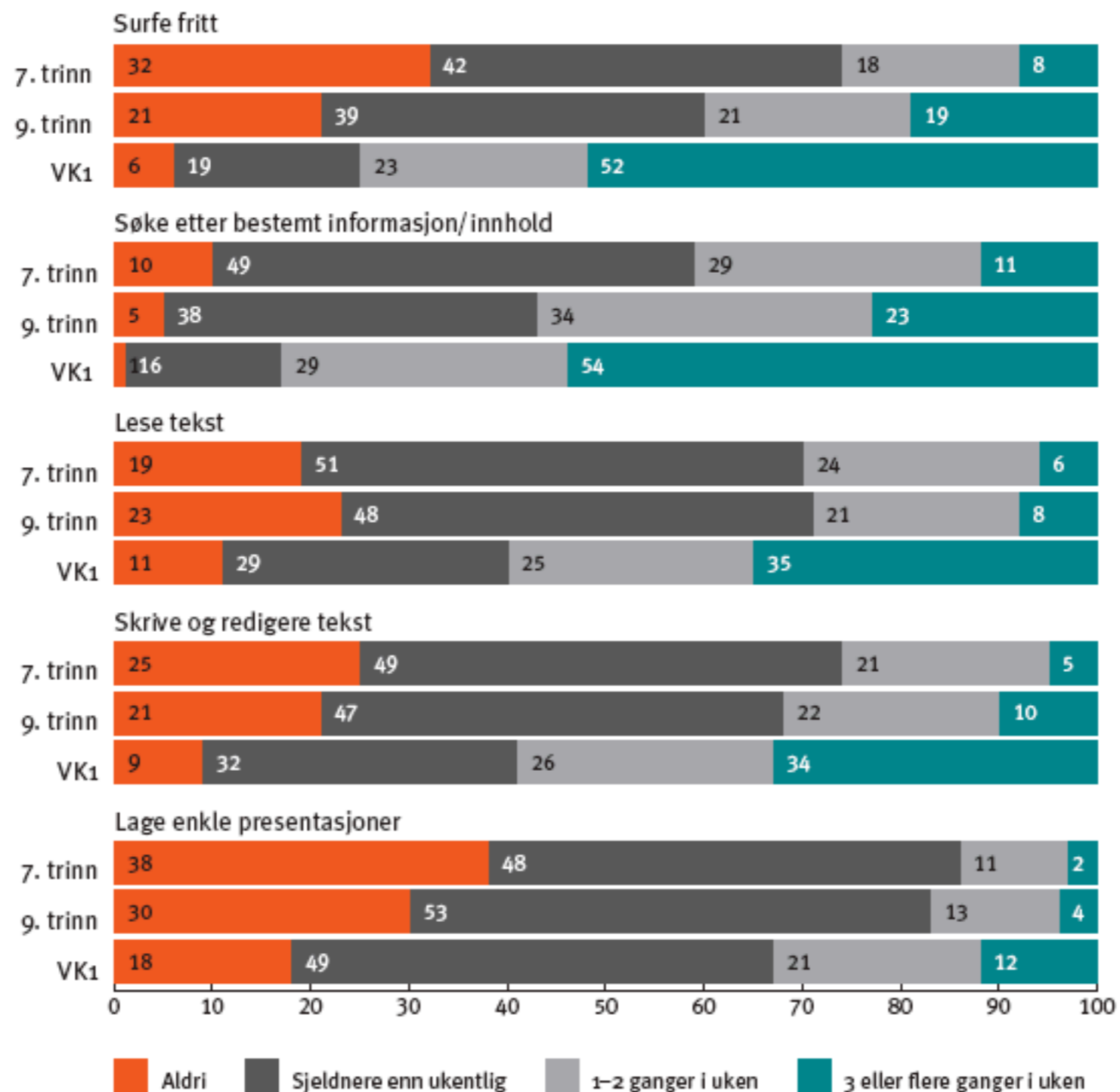
- sterk økning i videregående
- ingen endring i grunnskolen



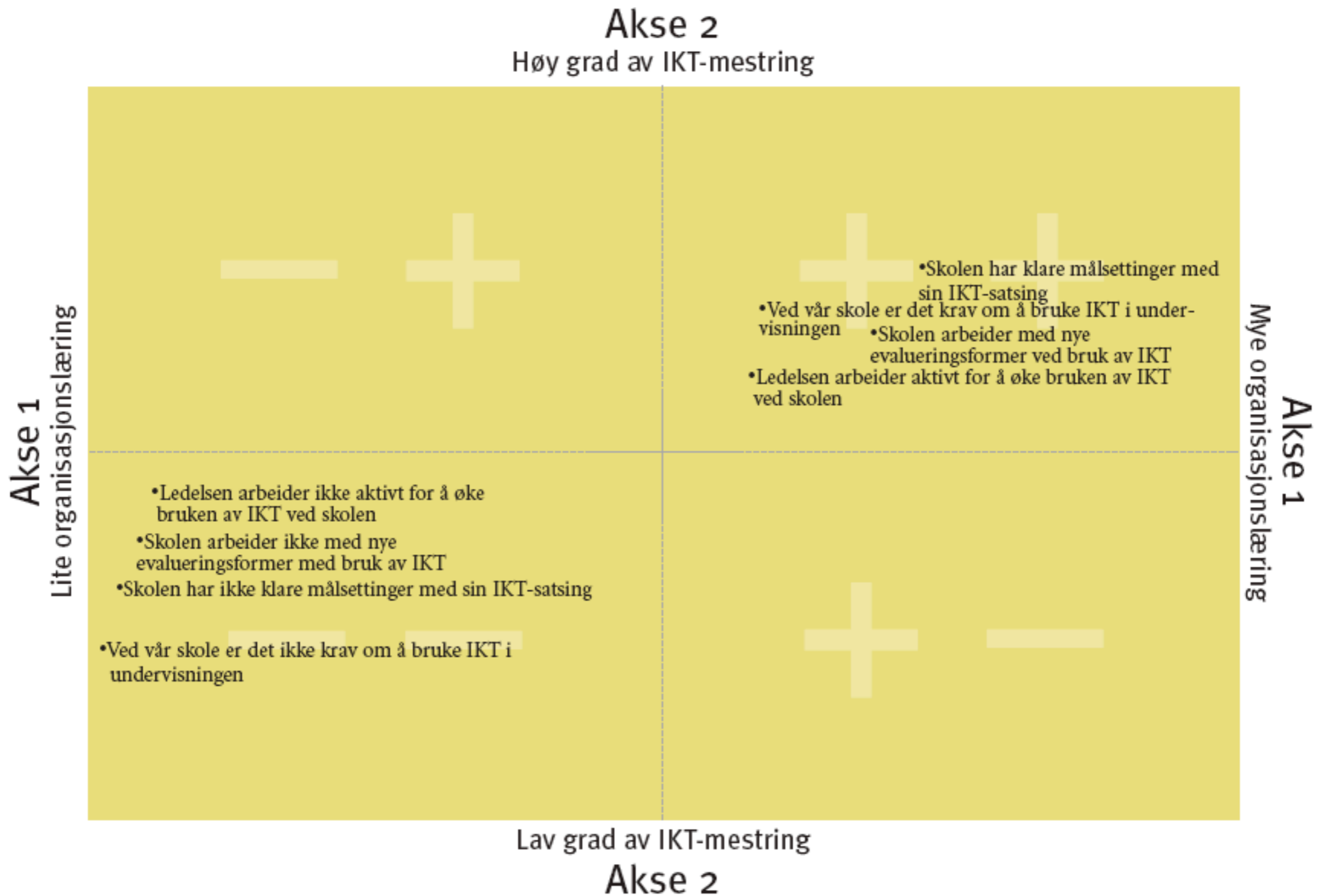
→ Økt forskjell grunnskole og videregående skole



Internett og tekstrelaterte tjenester mest bruk på alle trinn



Satsing på skoleledelse



Akse 1

Mye organisasjonslæring

Akse 1
Lite organisasjonslæring

Akse 2
Lav grad av IKT-mestring

Akse 2
Høy grad av IKT-mestring

Andre funn

- GRS lærerne oppgir at de bruker mer tid ved datamaskinen enn elevene
- VGS elevene oppgir at de bruker mer tid ved datamaskinen enn lærerne
- Elever: sammenheng høye karakterer - kjennetegnes av både sterke læringsstrategier og høy grad av IKT mestring
- Elever bruker ca like mye tid til å gjøre skolearbeid med IKT hjemme som de bruker totalt sett med IKT på skolen



Status: innføring av DK i grunnutdanningen

- IKT lite integrert i fagene
- Stagnasjon i grunnskolen - ikke mulig for elever å utnytte IKT i læring
- Skolen utnytter ikke den digital kompetansen som utvikles hjemme
- Internett er det som brukes mest
- Økt tidsbruk på VK1 gjør at grunnskolen henger etter
- Digitale skiller: tilfeldig om barn og unge får mulighet til å utvikle digital kompetanse i skolen



Kunnskapsløftet og læreplanen 2006

- Kunnskapsløftet og den nye læreplanen 2006 står overfor betydelige utfordringer
- Den nye læreplanen gir et stort handlingsrom for den enkelte skole og lærer
- Bruk av digitale verktøy skal inngå i alle fag på alle årstrinn på linje med å lese, skrive, regne og uttrykke seg muntlig
- Ut fra resultatene i ITU monitor og dagens utstyrssituasjon kan ikke grunnskolen bruke digitale verktøy slik det forutsettes i læreplanen
- Hvordan skal den femte grunnleggende digitale ferdigheten:
 - utvikles i forhold til årstrinn?
 - implementeres i fagene og kobles til kompetansemålene?
 - bidra til differensiert opplæring?



Ola Erstad er førsteamanuensis ved Pedagogisk Forskningsinstitutt ved Universitetet i Oslo.

Vibeke Kløvstad er avdelingsleder ved Forsknings- og kompetansenettverk for IT i utdanning (ITU), Universitetet i Oslo.

Tove Kristiansen er sosiolog og daglig leder i PREflex.

Morten Søby er seksjonsleder ved Forsknings- og kompetansenettverk for IT i utdanning (ITU), Universitetet i Oslo.

ITU
[monitor]

3 [monitor]

ITU
[monitor]

ITU Monitor 2005

På vei mot digital kompetanse i grunnopplæringen



ITU Monitor 2005



ITU Monitor er en studie som har som målsetting å kartlegge faglig og pedagogisk bruk av IKT (informasjons- og kommunikasjonsteknologi) i den norske skolen. Studien ble første gang gjennomført i 2003 og skal gjentas annethvert år.

ITU Monitor oppsummerer, kartlegger og analyserer hvor Norge befinner seg når det gjelder faglig og pedagogisk bruk av IKT i skolen og ser om dette endrer seg over tid. Årets undersøkelse viser at det har vært en positiv utvikling i videregående skole de siste par årene, mens bruken av IKT i grunnskolen er på samme lave nivå som i 2003.

ITU Monitor 2005 retter et særskilt søkelys mot elevers og læreres digitale kompetanse og vurderer betingelsene for utvikling av digital kompetanse i skolen. Resultatene fra årets undersøkelse viser at både graden av organisasjonslæring i skolen og elevenes læringsstrategier henger nøye sammen med IKT-mestring. Dette er én av mange betingelser for utvikling av digital kompetanse.

For mer informasjon se: www.itu.no

ISBN-13: 978-82-15-00904-2

ISBN-10: 82-15-00904-9



9 788215 009049

www.universitetsforlaget.no


UNIVERSITETSFORLAGET

NORMAN/SANDVIK DESIGN FOTO: HINN STALE FEIBERG



Ola Erstad

Vibeke Kløvstad

Tove Kristiansen

Morten Søby


UNIVERSITETSFORLAGET

Det skapende - dannelsesperspektivet?

- Den generelle delen av læreplanen (L97) legger opp til at eleven skal stimuleres til å bli et skapende menneske.
- “Opplæringen skal møte barn, unge og voksne på deres premisser og samtidig føre dem inn i grenseland der de kan lære nytt ved å åpne sinn og prøve evner”.
- “De utvikler sine skapende evner... Undervisningen må derfor legges opp slik at elever og lærlinger selv kan ta del i videre utvikling av praksis og innhente ny kunnskap”.
- Kompetansemålene i den nye planen er ofte beskrevet på en slik måte at det er lite rom for at eleven kan benytte sin kreativitet - for på den måten bli en aktiv produsent av egen kunnskap.
- ”gjøre rede for”, ”diskutere”, ”forklare”, ”beskrive” og ”fortelle om”
- Hvordan oppdatere allmenndannelsesperspektivet og det skapende...digital dannelse?



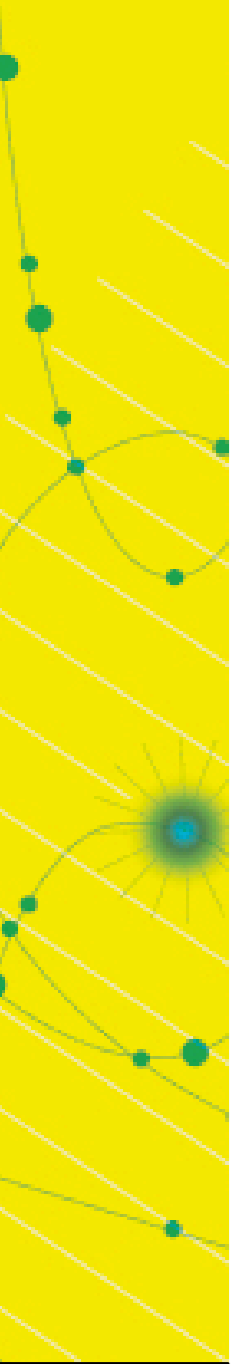


Future of Ideas

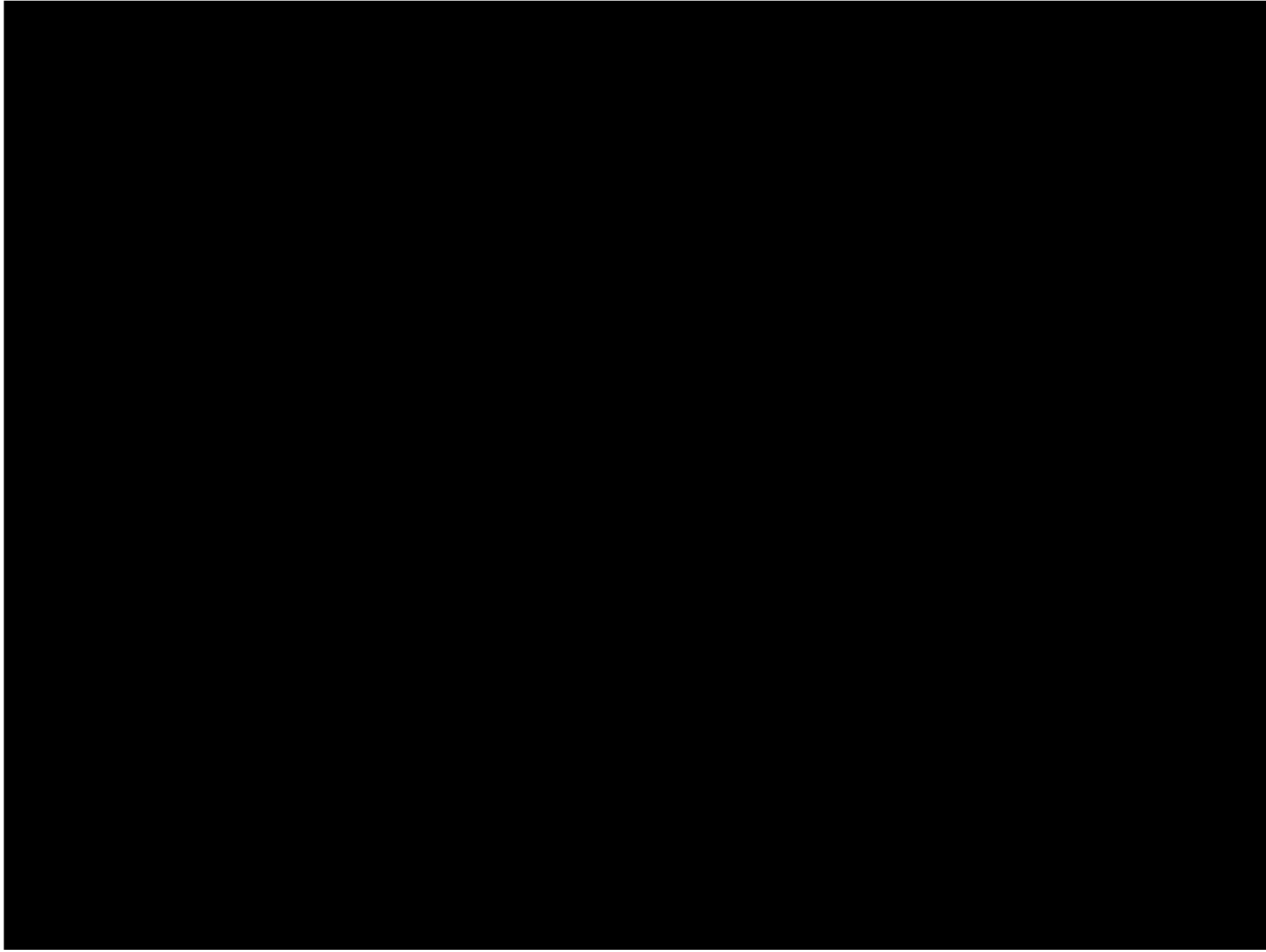
Digital technology could enable an extraordinary range of ordinary people to become part of a *creative* process. To move from the life of a “consumer” of music – and not just music, but film, art, and commerce – to a life where one can individually and collectively participate in making something new...

...through Internet...share that creativity with others.

(Lawrence Lessig)



ϵ [F]



Digital dannelse...visjon

- **Sin egen kunstner,**
- **sin egen vitenskapsmann.**
- **sin egen historiker,**
- **sin egen navigatør**
(Bruner)
- **... ikke bare bruker, men også en medskaper i informasjonssamfunnet**





Takk for oppmerksomheten!!!

